

Осреднен депозитен индекс (ОДИ) като референтен лихвен процент по кредити, деноминирани в евро

Подробна информация за прилагане на Методиката и примери за изчисление

1. Предмет

Методиката регламентира начина на изчисляване на Осреднен депозитен индекс (ОДИ) като референтен лихвен процент на Уникредит Кънсьюър Файненсинг“ ЕАД (Дружеството) по кредити, деноминирани в евро, както и начина на прилагането му и на периодичната му промяна.

2. Обхват

ОДИ представлява референтен лихвен процент, приложим по кредити с променлива лихва, деноминирани в евро и отпускани от Дружеството на физическилица.

3. Източник на данни и начин на изчисляване

Източникът на данни за ОДИ е Лихвената статистика на Българската народна банка (БНБ), по-конкретно – таблиците „Лихвени проценти и обеми по салда по срочни депозити на сектор Нефинансови предприятия“, „Лихвени проценти и обеми по салда по срочни депозити на сектор Домакинства“, „Лихвени проценти и обеми по салда по овърнайт-депозити и депозити, договорени за ползване след предизвестие, на сектор Нефинансови предприятия“, „Лихвени проценти и обеми по салда по овърнайт-депозити и депозити, договорени за ползване след предизвестие, на сектор Домакинства“, публикувани на интернет страницата на БНБ:

<http://www.bnb.bg/Statistics/StMonetaryInterestRate/StInterestRate/StIRInterestRate/index.htm#>

и, за краткост, наричана оттук нататък „Лихвената статистика“ или „Таблиците“.

Използват се само данните за депозити в евро.

ОДИ представлява осреднен (среднопретеглен) лихвен процент по целия обем на еурови депозити на сектори Нефинансови предприятия и Домакинства в банковата система в България.

Тъй като към момента самата БНБ не публикува този най-агрегиран лихвен процент, но предоставя всички данни, необходими за неговото калкулиране, изчислението е изцяло на основата на тези данни, както следва:

- A. А. Идентифицират се категориите клиенти и видове депозити, които обобщават всички депозити в евро, налични в Статистиката за лихвените проценти, и по-конкретно колоните в Таблиците, изброени по-долу:
 - Нефинансови предприятия:
 - овърнайт депозити, в евро;

- срочни депозити, в евро, над 1 ден до 2 години;
 - срочни депозити, в евро, над 2 години;
 - депозити, договорени за ползване след предизвестие, в евро, до 3 месеца;
 - депозити, договорени за ползване след предизвестие, в евро, над 3 месеца;
 - Домакинства:
 - овърнайт депозити, в евро;
 - срочни депозити, в евро, над 1 ден до 2 години;
 - срочни депозити, в евро, над 2 години;
 - депозити, договорени за ползване след предизвестие, в евро, до 3 месеца;
 - депозити, договорени за ползване след предизвестие, в евро, над 3 месеца;
 - С цел избягване на недоразумение, следва да се отбележи, че в Таблиците, в сегашния им вид, са представени и други категории срочни депозити (над 1 ден до 1 месец, над 1 месец до 3 месеца, над 3 месеца до 6 месеца, над 6 месеца до 12 месеца и над 1 до 2 години), но те се игнорират за целите на калкулацията, тъй като вече са представени накуп в категорията „срочни депозити, в евро, над 1 ден до 2 години“.
- B. Намират се двете колони от Таблиците, съответстващи на ефективен годишен процент и, съответно, обеми (в млн. евро), за съответния (един и същ) месец. Първата колона съдържа стойностите за осредняване, а втората – теглата на всяка една стойност.
- C. За всяка от категориите (колони) по т. А, се умножават двете стойности от колоните по т. B, т.е. ефективният годишен процент по обема в млн. евро, представляващ негово тегло.
- D. Получените по т. C произведения се сумират.
- E. Отделно се сумират само теглата (обемите в млн. евро), за всяка от категориите (колони) по т. А.
- F. Резултатът по т. D се разделя на резултата по т. E.
- G. Полученият по т. F резултат се закръгля до втория знак след десетичната запетая.

Накратко, прилага се следната формула:

$$\frac{\sum_i^n (\text{ЕГП}_i \times T_i)}{\sum T_i}$$

където:

- ЕГП е ефективен годишен процент;
- T е прилежащият обем, представляващ теглото;
- i е категорията клиенти, съответно вид депозити, изброени в т. А;
- n е крайният брой на категориите клиенти, съответно вид депозити, изброени в т. А.

Нагледен пример за съответна калкулация на стойността на ОДИ на база на данни към месец май 2025 г. е илюстриран по-долу:

ЛИХВЕНИ ПРОЦЕНТИ И ОБЕМИ ПО САЛДА ПО ОВЪРНАЙТ-ДЕПОЗИТИ И ДЕПОЗИТИ, ДОГОВОРЕНИ ЗА ПОЛЗВАНЕ СЛЕД ПРЕДИЗВЕСТИЕ, НА СЕКТОР НЕФИНАНСОВИ ПРЕДПРИЯТИЯ						
	Ефективен годишен процент			Обеми в млн. евро		
	Овърнайт-депозити	Депозити, договорени за ползване след предизвестие		Овърнайт-депозити	Депозити, договорени за ползване след предизвестие	
		в евро			в евро	
		до 3 месеца	над 3 месеца		до 3 месеца	над 3 месеца
04.2025	0.12	-	2.10	10822.7	-	2.0
05.2025	0.12	-	2.09	11252.7	-	2.0

ЛИХВЕНИ ПРОЦЕНТИ И ОБЕМИ ПО САЛДА ПО ОВЪРНАЙТ-ДЕПОЗИТИ И ДЕПОЗИТИ, ДОГОВОРЕНИ ЗА ПОЛЗВАНЕ СЛЕД ПРЕДИЗВЕСТИЕ, НА СЕКТОР ДОМАКИНСТВА						
	Ефективен годишен процент			Обеми в млн. евро		
	Овърнайт-депозити	Депозити, договорени за ползване след предизвестие		Овърнайт-депозити	Депозити, договорени за ползване след предизвестие	
		в евро			в евро	
		до 3 месеца	над 3 месеца		до 3 месеца	над 3 месеца
04.2025	0.01	0.16	-	11373.8	221.9	-
05.2025	0.01	0.16	-	11554.0	222.5	-

ЛИХВЕНИ ПРОЦЕНТИ И ОБЕМИ ПО САЛДА ПО СРОЧНИ ДЕПОЗИТИ НА СЕКТОР НЕФИНАНСОВИ ПРЕДПРИЯТИЯ													
	Ефективен годишен процент							Обеми в млн. евро					
	в евро							в евро					
	над 1 ден до 2 години						над 2 години	над 1 ден до 2 години					над 2 години
	над 1 ден до 1 месец	над 1 до 3 месеца	над 3 до 6 месеца	над 6 до 12 месеца	над 1 до 2 години			над 1 ден до 1 месец	над 1 до 3 месеца	над 3 до 6 месеца	над 6 до 12 месеца	над 1 до 2 години	
04.2025	1.57	1.43	1.36	1.96	1.46	2.15	1.18	2376.5	533.3	596.1	613.1	589.0	45.1
05.2025	1.62	1.58	1.34	2.01	1.46	2.13	1.28	2444.2	510.2	631.7	667.8	590.2	44.3

ЛИХВЕНИ ПРОЦЕНТИ И ОБЕМИ ПО САЛДА ПО СРОЧНИ ДЕПОЗИТИ НА СЕКТОР ДОМАКИНСТВА													
	Ефективен годишен процент							Обеми в млн. евро					
	в евро							в евро					
	над 1 ден до 2 години						над 2 години	над 1 ден до 2 години					над 2 години
	над 1 ден до 1 месец	над 1 до 3 месеца	над 3 до 6 месеца	над 6 до 12 месеца	над 1 до 2 години			над 1 ден до 1 месец	над 1 до 3 месеца	над 3 до 6 месеца	над 6 до 12 месеца	над 1 до 2 години	
04.2025	0.44	0.04	0.27	0.39	0.55	0.91	1.67	9795.4	1949.8	896.7	1335.0	4487.0	1126.9
05.2025	0.45	0.04	0.28	0.39	0.56	0.91	1.70	9877.2	1951.4	896.6	1339.5	4530.1	1159.7

Пример: Към месец май 2025 г., стойностите за осредняване са в жълтите клетки, а съответните им тегла - в сините клетки. Калкулацията е следната:

$$= (0.1215 \cdot 11252.655 + 2.0898 \cdot 1.956 + 1.6163 \cdot 2444.227 + 1.2764 \cdot 169.091 + 0.0121 \cdot 11553.967 + 0.1592 \cdot 222.549 + 0.4487 \cdot 9877.155 + 1.6963 \cdot 1219.2) / (11252.655 + 1.956 + 2444.227 + 169.091 + 11553.967 + 222.549 + 9877.155 + 1219.2)$$

Получената среднопретеглена стойност се закръгля до втория знак след десетичната запетая и резултантната стойност на индекса е 0.33 (%).

Забележка: В примера по-горе, числата отговарят на визуалното представяне в таблицата, но фактическите стойности в жълтите клетки не са закръглени до втория знак, а тези в сините клетки не са закръглени до първия знак след десетичната запетая.

При калкулирането на стойността на ОДИ, видно от описанието по-горе, Дружеството не упражнява никаква собствена преценка, като единствено прилага общоприета формула за изчисляване на среднопретеглена стойност към публикувани от БНБ статистически данни.

Ако в даден бъдещ момент БНБ промени формата на представяната Лихвена статистика, по отношение на категориите клиенти и/или видове депозити, Дружеството ще пригоди изчисленията към новия формат, като във всеки случай крайният резултат ще бъде коректно и последователно изчислен среднопретеглен лихвен процент по целия обем на евро депозити на сектори Нефинансови предприятия и Домакинства в банковата система в България.

Ако в даден бъдещ момент самата БНБ започне да изчислява и публикува този най-агрегиран показател, покриващ целия обем на евро депозити на сектори Нефинансови предприятия и Домакинства, Дружеството ще пристъпи към директното му използване, като

единствено ще прилага закръгляне до втория знак след десетичната запетая, в случай че БНБ не го е направила.

4. Ред и честота на обявяване и период на валидност

Стойността на ОДИ се променя месечно.

На своята интернет страница

<http://www.bnb.bg/Statistics/StMonetaryInterestRate/StInterestRate/StIRInterestRate/index.htm#>,

БНБ публикува Лихвената статистика преди края на всеки календарен месец, на база на данни към предходния месец.

На база на така публикуваните от БНБ статистически данни към последния наличен в Таблиците месец, Дружеството изчислява новата стойност на ОДИ, следвайки описаната в т. 3 (по-горе) методика, и я публикува на своята интернет страница <https://www.unicreditbulbank.bg/bg/ucfin/> в първия работен ден на следващия календарен месец.

Така изчислената и обявена стойност на ОДИ се прилага, считано от първия работен ден (за Република България) от календарния месец, следващ публикуването на съответните статистически данни от БНБ, до деня, предхождащ първия работен ден на следващия календарен месец, включително.

Пример:

- 27 юли: БНБ публикува Лихвената статистика, с последни данни към месец юни, на своята интернет страница.
 - 1 август (а ако тази дата е почивен ден за България – първият следващ работен ден): Дружеството публикува на своята интернет страница съответната нова стойност на ОДИ, изчислена на база на публикуваните от БНБ на 27 юли данни.
 - 1 август (а ако тази дата е почивен ден за България – първият следващ работен ден): новата стойност на ОДИ, валидна за месец август, влиза в сила.
-
- 27 август: БНБ публикува Лихвената статистика, с последни данни към месец юли, на своята интернет страница.
 - 1 септември (а ако тази дата е почивен ден за България – първият следващ работен ден): Дружеството публикува на своята интернет страница съответната нова стойност на ОДИ, изчислена на база на публикуваните от БНБ на 27 август данни.
 - 1 септември (а ако тази дата е почивен ден за България – първият следващ работен ден): новата стойност на ОДИ, валидна за месец септември, влиза в сила.

В случай на преустановяване на непрекъсваемостта на публикуването на данните от Лихвената статистика от страна на БНБ, при което Дружеството се окаже в невъзможност да изчисли ОДИ за следващия месец, Дружеството си запазва правото да вземе решение за продължаване на валидността на последната изчислена стойност на ОДИ за определен от Управителния ѝ съвет (УС) период след края на месеца, в който БНБ е преустановила публикуването на данните от Лихвената статистика, до момента на идентифициране и одобрение от УС на подходящ заместител на ОДИ.